

Vraag gemeenteraad mei 2020 Groen-Vooruit

Nav de burgemeesterconvenant op de vorige GR raakten we reeds het probleem van droogte aan in Lochristi en stelden we de vraag of Lochristi een droogteplan heeft.

Schepen Raman antwoordde toen dat alles terug te vinden is in het hemelwaterplan van Lochristi

Welnu:

Met aandacht lazen we het hemelwaterplan van Lochristi, opgesteld in samenwerking met Aquafin. Het is een degelijk plan, waar we het algemeen principe bijtreden : inzetten op bronmaatregelen: ontharden, hergebruik , infiltratie, buffering en vertraagd afvoeren van water.

Dit hemelwaterplan werd eind 2018 opgesteld.

Er wordt vooral toegespitst op problemen rond mogelijke wateroverlast. Hierrond wordt reeds veel gedaan en staan belangrijke projecten op stapel zoals “de Nieuwe Westlede”, het Wonderwoud en Moervaartvallei als bufferzones, studie rond Zuidlede, e.a.

Maar, we lezen letterlijk (p.36) : voor Lochristi is het probleem van droogte gering. Door de hoge grondwaterstanden is er vaker nood aan drainage om grondbewerking mogelijk te maken.

Op dit moment is de realiteit echter veranderd.

We zitten momenteel in alweer een droogteperiode, we stevenen al het 4de jaar op rij af op een droge zomer, is het de droogste start van het zomerseizoen sedert 100 jaar, waaien zandstormen over onze Looze velden, is het grondwaterpeil dramatisch gezakt na een nochtans heel natte periode.

Hier stelt zich de vraag: hoe en in welke mate stuurt de gemeente dit plan bij om deze nieuwe realiteit, de waterschaarste, het probleem van droogte, het hoofd te bieden? Welke concrete maatregelen worden ondernomen? In het meerjarenplan zijn alvast geen/weinig acties hierrond voorzien terwijl het probleem al enkele jaren overduidelijk is.

En met maatregelen bedoelen we niet alleen de waterbesparende maatregelen die van de burger worden verwacht: gazon niet sproeien, auto niet wassen, enz...

En rond waterbesparing toch even dit:

We delen de verontwaardiging delen van burgers die zien dat bij de werken aan de Dorpsstraat, en in het algemeen bij allerlei bouwwerven het grondwater zomaar in de riolering geloosd wordt. Op die manier worden de ondergrondse waterbubbels vernietigd (er komt beton voor in de plaats) maar erger nog is het verspillen van dat opgepompte water. Is er geen mogelijkheid dat dat water door bv gemeente gerecupereerd wordt (overpompen in gemeentelijke tankwagens en dan doorstorten in hun reservoirs?) en dan gebruikt wordt bvb ifv bewatering van de bloemen in de gemeente?

Er zijn al voorbeelden geweest in andere gemeenten.

Als good practise: die absurde situatie willen de initiatiefnemers van Opensource.Brussels omzeilen. Zij deden een test op een werf op de terreinen van Thurn & Taxis. Voertuigen van de MIVB, Net Brussel en verschillende Brusselse gemeenten kwamen langs om hun tanks te vullen met grondwater, iets wat ze normaal gezien doen met drinkbaar water. Een ecologische en haalbare oplossing! En... Voor de bouwfirma's is er een extra motivatie om deel te nemen aan het project. De werven betalen 55 cent per kubieke meter grondwater die ze in de riolering lozen, “net

zoals de mensen thuis moeten betalen om het toilet door te spoelen”, stellen deze initiatiefnemers!

Wat wij bedoelen zijn structurele maatregelen die passen bij een duurzaam waterbeleid.

De neerslag is op jaarbasis steeds meer ongelijk verdeeld. Extreem natte periodes wisselen af met extreem droge periodes. Tijdens de natte periodes gaan we water moeten opvangen om zo de grondwaterstand op peil te houden en om de consument en de natuur het jaar rond van water te voorzien.

De recentste ervaringen leren ons dat het opslaan van tijdelijk overtollig water zoveel als mogelijk aan de oppervlakte moet gebeuren.

Water dat niet kan worden opgevangen in regenwaterputten moet afvloeien naar lagere delen van gronden, tuinen en landbouwpercelen. Systemen die eeuwenlang evident waren: veedrinkpoelen, grachten met hier en daar een verbreding, V-vormige grachtprofielen en geen ingekiste U-vormige grachten, met beplante grachtwanden waar natuurlijke begroeiing een kans krijgt, wadi's moeten we terug in ere herstellen en hun belang erkennen. Zoals de wadi in de verkaveling Merelput, dat zou de nieuwe norm moeten worden in nieuwe woonwijken.

Dit zou ook een idee kunnen zijn voor het nog te ontwerpen groene gebied in Lo-centrum: een deel als waterbuffering voorzien en recreatief en/of educatief ontwerpen: een regentuin, een waterpartij, ...

Hier willen we ook het volgende aankaarten: bij het beheer van grachten ontbreekt er een degelijk opvolgingsbeleid.

Er wordt in het hemelwaterplan het idee beschreven om de inning van de polderbelasting te koppelen aan het beheer van perceelsgrachten. Dit is een stimulerende maatregel: zo'n heffing zou aanzetten tot verandering (goed en natuurlijk onderhoud van de grachten) en zet het geld ook terug in voor een duurzamer waterbeleid.

De gemeente heeft in dit kader veel middelen in eigen handen: stedenbouwkundige voorschriften, het opleggen van hedendaagse evidente maatregelen in het kader van het verlenen van omgevingsvergunningen.

Er kan al een duurzaam waterbeleid gevoerd worden door te ontharden waar mogelijk. (Helaas wordt in Lochristi in hoog tempo verhard : 12ha/jaar, boven Vlaams gemiddelde 6ha/jaar) Stedenbouwkundige verordeningen opstellen voor hergebruik (drinkwatergebruik reduceren en afstroom van water verminderen) of door in te zetten op infiltratie door aanleggen groene zones.

Om maar één voorbeeld te noemen: in het hemelwaterplan lezen we dat de zone rond de N70 een gevoelig gebied is voor wateroverlast. Dit is reeds gebleken ook... Dit kan niet anders door de vele grote baanwinkels met elk hun eigen verharde parkings ... Hier heeft de gemeente eigen tools in handen om deze uitbaters aan te zetten om hemelwater een kans te geven om te infiltreren in plaats van het rioolstelsel te overbelasten bij zware regenval. Geen afstroom maar buffering! Waterdoorlatend materiaal gebruiken, plantenbakken voorzien, grachten verbreden, beplantingen voorzien ... het moet toch mogelijk zijn om hen daartoe aan te zetten via stedenbouwkundige voorschriften? Helaas toont de gemeente hier weinig initiatief, daadkracht en wordt hier geen proactief beleid gevoerd.

Daarom vragen we aan het gemeentebestuur:

Op welke bronmaatregelen, voorgesteld in het hemelwaterplan, zal de gemeente, gedurende deze legislatuur, verder inzetten en welke concrete acties zal zij hierin voorzien?

Hiervan is niets/weinig terug te vinden in het MJP!

- Ontharden van parkings langs de N70
- Uitbreiden bufferzones om water te stockeren
- Zal de gemeente werk maken van een proactief beleid om het grachtnetwerk verder uit te breiden, bestaande grachten te onderhouden, (en burgers aanzetten) om grachtwanden natuurlijk aan te leggen en biodiversiteit aan de grachtwanden een kans te geven?
- Zal de gemeente verder inzetten op uitbreiden van een groen- blauw netwerk waarbij trage wegen langs bestaande grachten als natuurlijke verbindingswegen worden ingericht en meerwaarde bieden als kwalitatieve publieke ruimte. Zo kunnen mensen wandelen en fietsen langs waardevolle natuur (groen en water) en verhoog je de biodiversiteit en de belevingswaarde.
- Zal de gemeente in nieuwe woonprojecten standaard waterbufferzones voorzien die het buffervolume van 250m³/ha benaderen om de verharding te compenseren?
- Zal de gemeente naar de inwoners van Lochristi haar eigen voorbeeldfunctie van een duurzaam (water)beleid, ondertekend als engagement in de burgemeesterconvenant 1.0, voorstellen en een stimulerend beleid voeren naar land- en tuinbouwers, bedrijven, particulieren om bufferzones te creëren voor opslaan, bufferen van hemelwater?
- Zal het gemeentebestuur hiervoor de nodige middelen in het budget en het strategisch meerjarig beleidsplan voorzien?

Vraag gemeenteraad mei 2021 Groen-Vooruit

Spaarzaam omgaan met water, een item dat noodzakelijk blijvend in de kijker moet gezet worden want het is en blijft een groot probleem (zelfs na de natte maand mei nog steeds laag grondwaterpeil) en het zal alleen maar toenemen.

Op de website van de gemeente worden tips meegegeven voor alle inwoners van de gemeente. Het is een oproep aan elke bewoner om hierin verantwoordelijkheid op te nemen.

Uiteraard positief dat de gemeente hierop de aandacht vestigt.

Op de GR mei 2020 bracht ik echter ook het probleem aan van de enorme verkwisting en het verloren gaan van grondwater op bouwerven. Het water wordt opgepompt om de werf droog te leggen maar dat water belandt in de riolering... zomaar verloren, onbenut, terwijl er zo'n hoge nood is aan water in land- en tuinbouw, bij particulieren, groendiensten van de gemeente, brandweer,... Die zouden het kunnen gebruiken.

Het probleem werd erkend en u, schepen Driesbeke, vertelde dat er een samenwerking zou gestart worden met Werfwater. Een schitterend initiatief vonden we.

Ook de minister Zuhair Demir deed (via LinkedIn) een oproep aan de lokale besturen om streng toe te zien op de lozing van grondwater in het riool en het ondersteunen van duurzame initiatieven. De

minister zal nagaan of de Vlaamse wetgeving op dat vlak aangescherpt kan worden, want hergebruik van water moet nog meer de regel worden.

Er zijn verschillende initiatieven, zowel vanuit gemeenten, bouwbedrijven en buurtbewoners om het grondwater beter te benutten. VVSG bundelde via een ervaringsuitwisseling hoe gemeenten omgaan met bronbemalingen en eventueel hergebruik van het bemalingswater in tijden van droogte.

De belangrijkste taak voor de gemeente is op het moment van het afleveren van de vergunning. Waar mogelijk dient retourbemaling te worden opgelegd, of aangeduid in welke waterloop geloosd kan worden. Zeker voor grotere werven is een onderzoek aan de orde naar de haalbaarheid van buffer en hergebruik. Gemeenten die een goed hemelwaterplan hebben opgemaakt, kunnen daarop verder bouwen. Uiteraard is toezicht en handhaving noodzakelijk, alsook een goede communicatie naar de bouwheren en aannemers.

Helaas zien we in het straatbeeld van Lochristi nog steeds vele honderden liters water verdwijnen in de riolering in de buurt van bouwerven.

Op de website van de gemeente staat Werfwater vermeld als initiatief en ter informatie.

Onze vraag is echter hoe actief, ambitieus en concreet de gemeente hiermee aan de slag is gegaan.

Zijn er concrete contacten geweest tussen de gemeente en bouwheren om hun werfwater ter beschikking te stellen voor particulieren, voor land- en tuinbouwers, hergebruikt de gemeente zelf werfwater om bvb de bloemen in de hanging baskets water te geven??

Worden er afhaalpunten georganiseerd met buffervaten?

Zeker nu de zomer en wellicht ook droogteperiodes voor de deur staan: wat gaat de gemeente hierin concreet ondernemen of heeft ze reeds ondernomen??

Omdat we constructief willen meedenken over mogelijke oplossingen:

Lokaal bestuur kan niet veel doen tijdens een droogtecrisis, maar toch:

- o Sensibilisatie spaarzaam omgaan met water: gebeurt!
- o Grondwaterbemalingen bij bouw- en infrastructuurwerken – BELANGRIJKE IMPACT!
- ☐ Infiltreren in bodem ipv lozen naar oppervlaktewater
- ☐ Bovengronds bufferen in grote tanks (cfr. regenwaterput)
- ☐ ter beschikking stellen van landbouwers en buurtbewoners
- o Vergunningenbeleid: voorwaarden opleggen
- ☐ Bemalingen (infiltreren, bufferen, ...)
- ☐ Infiltratie (bovengronds / ondergronds - zeker in agrarisch gebied: wadi's ipv ondergrondse infiltratiekratten)
- ☐ Groendaken verplichten bij platte daken
- ☐ Groengevels: percentage opp. verplichten bij grote projecten

STRUCTURELE maatregelen, die we zien in verschillende andere gemeenten:

- Betonstop = essentieel. Zoniet: dweilen met de kraan open.
- o Gemeente bereid tot netto 0 m² extra verharding?
- Neerslag van wegenis infiltreren (Straatkolken vervangen door infiltratiemogelijkheden)
- Slimme aanleg van voetpaden dmv infiltratiestrook (niet langer naar riolering)
- Vergunningenbeleid: nu = toepassing Vlaams beleid / beter: max. infiltratie (best bovengronds)
- Verordening: herziening best meer dan “parkeernorm en aantal bouwlagen”;
- Inventariseren grondwaterwinningen > Is dat al gebeurd?
- Infiltratiesleuven verplichten bij bemalingswerken > is dat al geïmplementeerd?
- Ontharden van speelplaatsen en pleinen
- Faciliteren en stimuleren van groengevels & groendaken
- Groen-blauwe structuren verbinden
- Structureel ontharden